

พฤติกรรมของครูในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

: การวิจัยเฉพาะกรณีในจังหวัดขอนแก่น

นางเบญจพร พลเสนา

ศูนย์วิทยพัชรพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-593-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

TEACHERS' BEHAVIORS ON EVALUATION OF MATHAYOM SUKSA ONE
STUDENTS' LEARNING ACHIEVEMENT : A CASE STUDY RESEARCH IN
CHANGWAT KHON KAEN

Mrs. Benjaporn polsana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Research

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-593-4

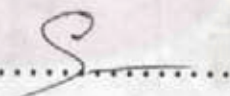
หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมของครูในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 : การวิจัยเฉพาะกรณีในจังหวัดขอนแก่น
โดย นางเบญจพร พลเสนา
ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

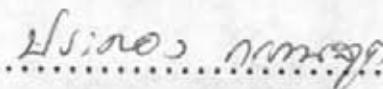
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรไวย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร จามรมาน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ประคอง กรรณสูต)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุภาพ วาดเขียน)

เบญจพร พลเสนา : พฤติกรรมของครูในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 : การวิจัยเฉพาะกรณีในจังหวัดขอนแก่น (TEACHERS' BEHAVIORS ON
EVALUATION OF MATHAYOM SUKSA ONE STUDENTS' LEARNING ACHIEVEMENT : A
CASE STUDY RESEARCH IN CHANGWAT KHON KAEN) อ.ที่ปรึกษา : ศศ.ดร.ทวีวัฒน์
ปิทยานนท์, 134 หน้า. ISBN 974-581-593-6

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาพฤติกรรมของครูในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียน และวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของครูในการประเมินผล การวิจัย
ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีเชิงคุณภาพ และวิจัยเฉพาะกรณีในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดขอนแก่น ซึ่ง
เป็นโรงเรียนขนาดกลางที่ตั้งอยู่ในเขตชนบท

จากการเข้าไปสังเกตอย่างมีส่วนร่วมเป็นเวลา 8 เดือน ในโรงเรียนที่ศึกษาพบว่า ครูมีการ
ประเมินผลการเรียนของนักเรียนใน 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียน วิธีที่ครูนิยมใช้กันมากที่สุด ได้แก่ การประเมินด้วย
การใช้แบบทดสอบ วิธีรองลงมาที่ครูนิยมใช้ คือ การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน จากความสามารถในการ
ปฏิบัติงานและความสามารถจากการตอบคำถาม
2. การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนในทุกรายวิชา เป็นการประเมินผลด้วยแบบทดสอบ
ทั้งสิ้น

พฤติกรรมของครูในการประเมินผลทั้ง 2 ลักษณะ ผู้วิจัยพบว่าครูทำได้ไม่สอดคล้องกับหลักการของ
การประเมินผลคือ ครูไม่ได้ประเมินผลก่อนเรียนและไม่มีการสอนซ่อมเสริมเมื่อนักเรียนสอบไม่ผ่าน

พฤติกรรมของครูในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าวข้างต้น เป็นผลจากปัจจัยและ
องค์ประกอบหลายประการ ที่สำคัญคือ การนิเทศและติดตามของผู้บริหาร ยังขาดความต่อเนื่อง และไม่
กระทำจริงจัง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ เช่น ผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจเรื่องผลการประเมินของนักเรียน
นักเรียนเองก็ขาดความเอาใจใส่ ขาดความกระตือรือร้นและขาดแรงจูงใจในการเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C040575 : MAJOR EDUCATIONAL MEASUREMENT AND EVALUATION

KEY WORD : BEHAVIORS ON EVALUATION/SECONDARY SCHOOL/CASE STUDY RESEARCH

BENJAPORN POLSANA : TEACHERS' BEHAVIORS ON EVALUATION OF MATHAYOM SUKSA ONE STUDENTS' LEARNING ACHIEVEMENT : A CASE STUDY RESEARCH IN CHANGWAT KHON KAEN. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. TAVEEVAT PITAYANON, Ph.D., 134 PP. ISBN 974-581-593-4

The purpose of this research was to study teachers' behavior on evaluating student learning achievement, and to analyze their evaluating behavior affected by various factors. Using qualitative techniques, this case study research was conducted in middle-size secondary school in the rural area in Changwat Khon Kaen.

For 8 months of participant-observation of the school staff members and students, the research found that there were two types of evaluation employed:

1. The formative evaluation, the most frequent used method was evaluation from testing. The next most frequent methods were observed of students' ability from students practical performance, evaluation from ability to answer question.

2. The summative evaluation, the most frequent method given in the form of testing.

It was noted that none of these evaluation methods conformed with learning evaluation principles, the parts that were not with learning evaluation principles were lack of pre-test and remedial teaching when the student did not pass the examination.

Teachers' behaviors on evaluation described above resulted from many factors. The most important ones were the lack of continuing supervision and follow-up programs supervisor and administrations. Besides, there were other factors, such as attention from parents in evaluating their children's learning achievement, and students' less attention, less enthusiasm and less motivation in learning.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา..... การวัดและประเมินผลการศึกษา
ปีการศึกษา..... 2534

ลายมือชื่อนิติศ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ บิตยานนท์ ซึ่งสละเวลาให้ความช่วยเหลือแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และตระหนักในพระคุณของท่านเป็นอย่างสูงยิ่ง

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา ปีการศึกษา 2530 ทุกท่านที่คอยให้กำลังใจ และมีส่วนร่วมในความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และที่ไม่อาจลืมได้ คือ ผู้อำนวยการและครู-อาจารย์ทุกท่าน ในโรงเรียนที่ผู้วิจัยเข้าศึกษาที่ได้อำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูล เพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณ คุณทวีวัฒน์ มัททวิวงศ์ ที่อนุเคราะห์ให้เครื่องพิมพ์คอมพิวเตอร์ในการพิมพ์วิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ท้ายนี้ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาและอนุเคราะห์เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้คำแนะนำเพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัยฉบับนี้ ซึ่งเป็นความกรุณาที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง กราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้ให้ชีวิตตลอดจนการอบรมสั่งสอน ครูอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณอาจารย์ประเทือง พลเสนา ที่ส่งเสริมทุนการศึกษา ลูก ๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจดีเสมอมา จวบจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ญ
รายการแผนภูมิประกอบ	ฉ
รายการแผนที่ แผนที่ประกอบ	ฉ
บทที่ 1	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ข้อตกลงเบื้องต้น	7
ความจำกัดของการวิจัย	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความหมายของการวัดและประเมินผล	10
การประเมินผลการเรียน	13
สาระสำคัญของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผล	
การเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	36
งานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร	36
งานวิจัยด้านระเบียบการประเมินผลการเรียน	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน	48

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
กลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	58
เครื่องมือทำชั้นการวิจัย.....	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล	69
การวิเคราะห์ข้อมูล	74
การนำเสนอข้อมูล.....	75
ชุมชนและโรงเรียน	75
ชุมชน	77
โรงเรียน	78
ห้องเรียน	82
ครู	82
นักเรียน	92
การนิเทศและติดตามผล.....	94
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	96
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	113
สรุปผลการวิจัย	113
อภิปรายผลการวิจัย	116
ข้อเสนอแนะ	122
บรรณานุกรม	125
ประวัติผู้เขียน	134

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1	รายละเอียดการเก็บข้อมูลในแต่ละช่วงเวลา 71
2	แสดงการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละวัน 73
3	คุณลักษณะของครูอาจารย์โรงเรียนลานคู่วิทยา 83
4	คะแนนเก็บของนักเรียนที่ได้จากการประเมินผลการเรียน ตามจุดประสงค์ การเรียนรู้ ครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 98
5	วิธีการประเมินผลการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ในระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลานคู่วิทยา 102
6	วิธีการประเมินผลการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ จำแนกตามรายวิชาบังคับแกน 103
7	วิธีการประเมินผลการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ จำแนกตามรายวิชาบังคับเลือก..... 104
8	วิธีการประเมินผลการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ จำแนกตามรายวิชาเลือกเสรี 105
9	การวิเคราะห์ผลการสอบปลายภาคเรียน ในรายวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น กลุ่มที่ 2 109
10	พฤติกรรมของครูในการประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ จากการรายงานของครู..... 110

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน	14
2	แสดงรูปแบบการสอนและการประเมินผลการเรียน	17
3	แสดงการบริหารงานภายในโรงเรียน	87

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 สหุวงศ์การณั่มท่าวิทยาลัย

รายการแผนผังแผนที่ประกอบ

แผนผังแผนที่

หน้า

1	แผนที่จังหวัดขอนแก่น	77
2	แสดงที่ตั้งของโรงเรียนลานภูวนิเวศวิทยาและพื้นที่บริการของโรงเรียน.....	80

ศูนย์วิทยุทศวิทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย